

Vergaderjaar 1988–1989

21 202

Aanvulling van de Boeken 3, 6 en 8 nieuw BW met regels betreffende de aansprakelijkheid voor gevaarlijke stoffen en verontreiniging van lucht, water of bodem

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een voorstel van Wet ter aanvulling van de Boeken 3, 6 en 8 nieuw BW met regels betreffende de aansprakelijkheid voor gevaarlijke stoffen en verontreiniging van lucht, water of bodem.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het Wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 28 juni 1989

Beatrix

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen laten, saluut, doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de Boeken 3, 6 en 8 nieuw BW aan te vullen met regels betreffende de aansprakelijkheid buiten schuld voor gevaarlijke stoffen en verontreiniging van lucht, water of bodem.

Zo is het dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

In titel 3 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dit Boek is vastgesteld bij de Wet van 9 mei 1980, Stb. 432, en zal worden gewijzigd, indien het wetsvoorstel nr. 17 541 voor de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw B.W., vijfde gedeelte, wet zal zijn geworden, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

S–RW
S–MN

Artikel 7a

1. De bezitter van een stof waarvan bekend is dat zij zodanige eigenschappen heeft, dat zij een bijzonder gevaar van ernstige aard voor personen of zaken oplevert, is aansprakelijk wanneer dit gevaar zich verwezenlijkt. Als bijzonder gevaar van ernstige aard geldt in elk geval dat de stof ontplofbaar, oxyderend, ontvlambaar, licht ontvlambaar of zeer licht ontvlambaar, dan wel vergiftig of zeer vergiftig is volgens de criteria en methoden, vastgesteld krachtens artikel 34, derde lid, Wet milieugevaarlijke stoffen.

2. Bevindt de stof zich in de macht van een bewaarder die er zijn bedrijf van maakt zodanige stoffen te bewaren, dan rust de aansprakelijkheid uit het eerste lid op deze. Met een zodanige bewaarder wordt gelijk gesteld de vervoerder, expediteur, stuwadoor, bewaarder of soortgelijke ondernemer, die de stof ten vervoer of uit hoofde van een met het vervoer samenhangende overeenkomst in ontvangst heeft genomen, zulks voor de periode dat de stof zich in zijn macht bevindt zonder dat afdeling 8.6.4, 8.11.4, 8.14.1 of 8.19.4 van Boek 8 van toepassing is.

3. Bevindt de stof zich in een leiding, dan rust de aansprakelijkheid uit het eerste lid op de leidingbeheerder, behalve voor zover de leiding zich bevindt in een gebouw of werk en strekt tot toevoer of afvoer ten behoeve van dit gebouw of werk.

4. Is de schade een gevolg van verontreiniging met de stof van lucht, water of bodem, dan rust de aansprakelijkheid uit het eerste lid op degene die bij de aanvang van de tot verontreiniging leidende gebeurtenis door dit artikel of artikel 10 als aansprakelijke persoon werd aangewezen, en is de bezitter van water of bodem niet uit het eerste lid aansprakelijk. Heeft de verontreiniging plaats gevonden doordat de stof in verpakte toestand in water of bodem is gekomen of op de bodem is achtergelaten, dan wordt die gebeurtenis geacht op dit tijdstip reeds te zijn aangevangen.

5. Vormt de stof, al of niet tezamen met andere bestanddelen, een roerende zaak als bedoeld in art. 5 lid 1, is zij in een zodanige zaak verpakt of is zij opgeslagen in een daartoe bestemd gebouw of werk als bedoeld in art. 7 lid 3, dan rust de aansprakelijkheid uit de artikelen 5 en 7, voor wat betreft de schade die door verwezenlijking van het aan de stof verbonden gevaar is veroorzaakt, op dezelfde persoon als op wie de aansprakelijkheid ter zake van de stof rust.

6. Een stof wordt geacht aan de omschrijving van de eerste zin van het eerste lid te voldoen, wanneer zij bij algemene maatregel van bestuur als zodanig is aangewezen. Een stof kan in elk geval worden aangewezen, als zij volgens de criteria en methoden, vastgesteld krachtens artikel 34, derde lid, Wet milieugevaarlijke stoffen, behoort tot een der categorieën bedoeld in het tweede lid van dat artikel. De aanwijzing kan worden beperkt tot bepaalde concentraties van de stof, tot bepaalde in de algemene maatregel van bestuur te omschrijven gevaren die aan de stof verbonden zijn, en tot bepaalde daarin te omschrijven situaties waarin de stof zich bevindt.

Artikel 7b

1. De exploitant van een stortplaats is aansprakelijk voor de schade die voor of na de sluiting van de stortplaats ontstaat als gevolg van verontreiniging van lucht, water of bodem met de daar voor die sluiting gestorte stoffen.

2. In dit artikel wordt onder exploitant van een stortplaats verstaan:
- a. degene voor wie een vergunning geldt als bedoeld in artikel 6 van

de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne om op het in lid 6 bedoelde terrein een stortplaats op te richten, te veranderen of de werking daarvan te veranderen of in werking te hebben;

b. een ieder die de stortplaats exploiteert zonder dat voor hem een zodanige vergunning geldt.

3. Indien na het bekend worden van de schade een ander exploitant van de stortplaats wordt, blijft de aansprakelijkheid voor die schade rusten op degene die tijdens dit bekend worden exploitant was.

4. Indien de schade is bekend geworden na de sluiting van de stortplaats rust de aansprakelijkheid op degene die de laatste exploitant was. Geen aansprakelijkheid op grond van dit artikel bestaat, wanneer op het tijdstip waarop de schade bekend wordt, meer dan twintig jaar was verstreken nadat de stortplaats was gesloten met inachtneming van de geldende overheidsvoorschriften, of de schade een gevolg is van gebruik van de grond in strijd met hetgeen wegens de aanwezigheid van de gesloten stortplaats omtrent dit gebruik is voorgeschreven.

5. Indien de exploitatie als stortplaats wettelijk is toegelaten, zijn degenen die de stoffen waardoor de verontreiniging is opgetreden, daar hebben gestort of doen storten, noch aansprakelijk krachtens artikel 7a, al of niet in verbinding met artikel 10, noch krachtens de afdelingen 8.6.4, 8.11.4, 8.14.1 of 8.19.4 van Boek 8.

6. Onder stortplaats is begrepen elk terrein dat door de exploitant daarvan is bestemd voor het storten van al of niet verpakte, geheel of ten dele van anderen afkomstige stoffen met als doel dat de exploitant of die anderen zich van die stoffen ontdoen door ze daar op of in de bodem te brengen. Onder storten wordt mede begrepen elke vorm van deponeren of afgeven van de stof op de stortplaats.

Artikel 7c

1. De exploitant van een boorgat is aansprakelijk voor de schade die ontstaat door uitstroming van delfstoffen als bedoeld in artikel 2 van de wet van 21 april 1810 (Bulletin des Lois 285) als gevolg van het niet beheersen van de ondergrondse natuurkrachten die door de aanleg of bij de exploitatie van het boorgat zijn ontketend.

2. In dit artikel wordt onder exploitant van een boorgat verstaan:

a. de houder van een concessie als bedoeld in artikel 5 van de wet van 21 april 1810 (Bulletin des Lois 285), van een vergunning als bedoeld in artikel 2 van de Wet opsporing delfstoffen (Stb. 1967, 258), of van een vergunning of ontheffing als bedoeld in artikel 2 van de Mijnwet continentaal plat (Stb. 1965, 428) die binnen het gebied waarvoor de concessie, de vergunning of de ontheffing geldt, een boorgat aanlegt of doet aanleggen dan wel een boorgat in gebruik heeft;

b. een ieder die, anders dan als ondergeschikte, een boorgat aanlegt of doet aanleggen dan wel een boorgat in gebruik heeft zonder dat hij houder is van een concessie, vergunning of ontheffing als bedoeld onder a, geldend voor de plaats van het boorgat, tenzij hij in opdracht van een ander handelt die houder is van een concessie, vergunning of ontheffing als vorenbedoeld dan wel, indien die ander dat niet is, hij daarmee niet bekend was of behoorde te zijn.

3. Indien na de gebeurtenis waardoor de uitstroming is ontstaan, een ander exploitant wordt van het boorgat, blijft de aansprakelijkheid voor alle schade die door uitstroming als gevolg van die gebeurtenis ontstaat, rusten op degene die ten tijde van die gebeurtenis exploitant was.

4. Indien de gebeurtenis, waardoor de uitstroming is ontstaan, plaats vindt nadat het boorgat is verlaten, rust de aansprakelijkheid op degene die de laatste exploitant van het boorgat was, tenzij op het tijdstip van die gebeurtenis meer dan vijf jaar was verstreken nadat het boorgat was verlaten met inachtneming van de geldende overheidsvoorschriften.

5. Indien op de gebeurtenis waardoor de uitstroming is ontstaan, tevens een aansprakelijkheid uit de artikelen 5, 7 of 7a kan worden gegrond, rust die aansprakelijkheid, voor wat betreft de door die uitstroming veroorzaakte schade, op dezelfde persoon als op wie de aansprakelijkheid ter zake van het boorgat rust.

Artikel 7d

Geen aansprakelijkheid krachtens de artikelen 7a, 7b of 7c bestaat indien:

- a. de schade is veroorzaakt door gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer of muerij;
- b. de schade is veroorzaakt door een natuurgebeuren van uitzonderlijke, onvermijdelijke en onweerstaanbare aard, behoudens de in artikel 7c lid 1 bedoelde ondergrondse natuurkrachten in het geval van dat artikel;
- c. de schade is veroorzaakt uitsluitend door voldoening aan een bevel of dwingend voorschrift van de overheid.
- d. de schade is veroorzaakt bij een handeling met een stof als bedoeld in artikel 7a in het belang van de benadeelde zelf, waarbij het jegens deze redelijk was hem aan het gevaar voor schade bloot te stellen;
- e. de schade is veroorzaakt uitsluitend door een handelen of nalaten van een derde, geschied met het opzet schade te veroorzaken, zulks onverminderd het bepaalde in de artikelen 6.3.2.2 en 6.3.2.3;
- f. het gaat om hinder, verontreiniging of andere gevolgen, ter zake waarvan aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken, zo zij door de aangesprokene bewust zouden zijn veroorzaakt.

De **artikelen 6.3.2.9-11** worden vervangen door:

Artikel 9

1. In de gevallen van de artikelen 5, 7, 7a en 8 zijn medebezitters hoofdelijk aansprakelijk.
2. In geval van overdracht van een zaak onder opschortende voorwaarde van voldoening van een tegenprestatie rust de aansprakelijkheid die de artikelen 5, 7, 7a en 8 op de bezitter leggen, vanaf het tijdstip van deze overdracht op de verkrijger.

Artikel 10

1. Worden de in de artikelen 5, 7, 7a en 8 bedoelde zaken, opstallen, stoffen of dieren gebruikt in de uitoefening van een bedrijf, dan rust de aansprakelijkheid uit de artikelen 5 lid 1, 7 lid 1 en lid 2, eerste zin, 7a lid 1, en 8 op degene die dit bedrijf uitoefent, tenzij het een opstal betreft en het ontstaan van de schade niet met de uitoefening van het bedrijf in verband staat.
2. Wanneer de zaken, opstallen, stoffen of dieren in de uitoefening van een bedrijf worden gebruikt door ze ter beschikking te stellen voor gebruik in de uitoefening van het bedrijf van een ander, dan wordt die ander als de uit hoofde van het vorige lid aansprakelijke persoon aangemerkt.

Artikel 10a

Indien er in de gevallen van de artikelen 7b en 7c tegelijkertijd twee of meer al of niet gezamenlijk handelende exploitanten zijn, zijn zij hoofdelijk aansprakelijk.

Artikel 11

1. Terzake van aansprakelijkheid op grond van deze afdeling kan de aangesprokene geen beroep doen op zijn jeugdige leeftijd of geestelijke of lichamelijke tekortkoming.

2. Degene die de ouderlijke macht of voogdij uitoefent over een kind dat nog niet de leeftijd van veertien jaren heeft bereikt, is in zijn plaats uit de artikelen 5, 7a en 8 voor de daar bedoelde zaken, stoffen en dieren aansprakelijk, tenzij deze worden gebruikt in de uitoefening van een bedrijf.

Artikel 11a

1. Onder de schade waarvoor op grond van de artikelen 5–10a aansprakelijkheid bestaat, vallen ook:

a. de kosten van iedere redelijke maatregel ter voorkoming of beperking van schade door wie dan ook genomen, nadat een ernstige en onmiddellijke dreiging is ontstaan dat schade zal worden veroorzaakt die krachtens die artikelen voor vergoeding in aanmerking komt;

b. schade en verlies veroorzaakt door zulke maatregelen.

2. Indien de maatregelen, bedoeld in het vorige lid, door een ander worden genomen dan degene die de schade zou hebben geleden ter zake waarvan de ernstige en onmiddellijke dreiging is ontstaan, kan deze ander slechts vergoeding van de in het vorige lid bedoelde kosten, schaden en verliezen vorderen, voor zover zij gevorderd hadden kunnen worden door degene die de dreigende schade zou hebben geleden, en kan de aangesprokene jegens die ander hetzelfde verweer voeren als hem jegens deze ten dienste zou hebben gestaan.

In **artikel 6.3.5.1** lid 1 en lid 2 worden de woorden «6.3.2.5 en 6.3.2.7» telkens vervangen door: 6.3.2.5, 6.3.2.7, 6.3.2.7a, 6.3.2.7b, en 6.3.2.7c en de afdelingen 8.6.4, 8.11.4, 8.14.1 en 8.19.4 van Boek 8.

ARTIKEL II

In titel 11 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dit boek is vastgesteld bij de Wet van 9 mei 1980, Stb. 430, en zal worden gewijzigd, indien wetsvoorstel nr. 17 541 voor de Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW, vijfde gedeelte, wet zal zijn geworden, wordt de volgende wijziging aangebracht:

Voor de tekst van **artikel 3.11.13** wordt het cijfer 1. geplaatst. Aan het artikel wordt een nieuw lid 2 toegevoegd, luidende:

2. Is de schade een gevolg van verontreiniging van lucht, water of bodem, dan geldt voor de toepassing van het vorige lid als gebeurtenis waardoor de schade is veroorzaakt: het bekend worden van de schade.

ARTIKEL III

In Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek, zoals dit Boek is vastgesteld bij de Wet van 28 maart 1979, Stb. 245, de Wet van 2 december 1982, Stb. 671 en ... en is gewijzigd bij de Wet van 26 november 1987 tot vaststelling van de Invoeringswet Boek 8, titels 1 en 2 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek (Invoeringswet Boek 8 B.W., eerste gedeelte), Stb. ... en zal worden gewijzigd, indien de Invoeringswet Boek 8 B.W., tweede gedeelte, die bij koninklijke boodschap van 29 mei 1987 bij de Tweede

Kamer aanhangig is gemaakt, wet zal zijn geworden, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Aan titel 6 wordt een nieuwe afdeling toegevoegd, luidende:

AFDELING 4 – GEVAARLIJKE STOFFEN AAN BOORD VAN EEN ZEESCHIP

Artikel 1

In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. «*gevaarlijke stof*»: een stof die als zodanig bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen; de aanwijzing kan worden beperkt tot bepaalde concentraties van de stof, tot bepaalde in de algemene maatregel van bestuur te omschrijven gevaren die aan de stof verbonden zijn, en tot bepaalde daarin te omschrijven situaties waarin de stof zich bevindt;

b. «*schip*»: zeeschip, niet zijnde een luchtkussenvoertuig;

c. «*schade*»:

1°. schade veroorzaakt door dood of letsel van enige persoon veroorzaakt door een gevaarlijke stof;

2°. andere schade buiten het schip aan boord waarvan de gevaarlijke stof zich bevindt, veroorzaakt door die gevaarlijke stof, met uitzondering van verlies van of schade met betrekking tot andere schepen of binnenschepen en zaken aan boord daarvan, indien die schepen of binnenschepen deel uit maken van een sleep, waarvan ook dit schip deel uit maakt, of hecht met dit schip in een eenheid zijn gekoppeld;

3°. de kosten van preventieve maatregelen en verlies of schade veroorzaakt door zulke maatregelen;

d. «*preventieve maatregel*»: iedere redelijke maatregel ter voorkoming of beperking van schade door wie dan ook genomen met uitzondering van de overeenkomstig deze afdeling aansprakelijke persoon nadat een gebeurtenis heeft plaatsgevonden;

e. «*gebeurtenis*»: elk feit of elke opeenvolging van feiten met dezelfde oorzaak, waardoor schade ontstaat of waardoor een ernstige en onmiddellijke dreiging van schade ontstaat;

f. «*reden*»: de persoon die in een register waarin het schip te boek staat als eigenaar van het schip is ingeschreven, of, bij gebreke van enige teboekstelling, de persoon die het schip in eigendom heeft.

Artikel 2

1. Deze afdeling is niet van toepassing, indien de reder jegens degene die de vordering instelt aansprakelijk is uit hoofde van een exploitatie-overeenkomst of jegens deze persoon een beroep op een exploitatie-overeenkomst heeft.

2. Deze afdeling is van toepassing indien een gevaarlijke stof zich aan boord van een schip bevindt gedurende de periode van het begin van de inlading van de gevaarlijke stof aan boord van het schip af tot het einde van de lossing van die stof uit het schip. Indien wordt geladen of gelost met behulp van laad- of losgerei dat zich aan boord van het schip bevindt, begint de inlading zodra de gevaarlijke stof zich in dit laad- of losgerei bevindt en eindigt de lossing zodra de gevaarlijke stof niet meer daarin aanwezig is. Indien geen gebruik wordt gemaakt van laad- of losgerei dat zich aan boord van het schip bevindt, begint de inlading of eindigt de lossing zodra de gevaarlijke stof de reling van het schip gepasseerd is.

3. Deze afdeling is niet van toepassing op schade veroorzaakt wanneer het schip uitsluitend wordt gebruikt in een niet voor publiek

toegankelijk gebied en zulk een gebruik een onderdeel vormt van een in dat gebied plaatsvindende bedrijfsuitoefening.

4. Op zich overeenkomstig het tweede lid aan boord bevindende stoffen als bedoeld in artikel 6.3.2.7a is dat artikel niet van toepassing, tenzij zich het geval van het derde lid voordoet.

Artikel 3

1. Indien een gevaarlijke stof zich bevindt in een vervoermiddel dat zich aan boord van een schip bevindt zonder dat de gevaarlijke stof uit dit gestapelde vervoermiddel wordt gelost, zal de gevaarlijke stof voor die periode geacht worden zich alleen aan boord van dat schip te bevinden. In afwijking van het in de vorige zin bepaalde zal, gedurende de handelingen bedoeld in artikel 4, vijfde lid, onderdelen c, d en e, de gevaarlijke stof geacht worden zich alleen aan boord van het gestapelde vervoermiddel te bevinden.

2. Indien een gevaarlijke stof zich bevindt in een schip dat wordt gesleept door een ander schip of door een binnenschip of wordt voortbewogen door een ander schip of door een binnenschip, dat hecht met dit schip in een eenheid gekoppeld is, zal de gevaarlijke stof geacht worden zich alleen aan boord van eerstgenoemd schip te bevinden.

Artikel 4

1. Hij die ten tijde van een gebeurtenis reder is van een schip aan boord waarvan zich een gevaarlijke stof bevindt, is aansprakelijk voor de schade door die stof veroorzaakt ten gevolge van die gebeurtenis. Bestaat de gebeurtenis uit een opeenvolging van feiten met dezelfde oorzaak, dan rust de aansprakelijkheid op degene die ten tijde van het eerste feit reder was.

2. De reder is niet aansprakelijk indien:

a. de schade is veroorzaakt door een oorlogshandeling, vijandelijkheden, burgeroorlog, opstand of natuurgebeuren van uitzonderlijke, onvermijdelijke en onweerstaanbare aard;

b. de schade uitsluitend is veroorzaakt door een handelen of nalaten van een derde niet zijnde een persoon genoemd in het vijfde lid, onderdeel a, geschied met het opzet de schade te veroorzaken;

c. de afzender of enige andere persoon niet heeft voldaan aan zijn verplichting hem in te lichten over de gevaarlijke aard van de stof, en noch de reder noch de in het vijfde lid, onderdeel a, genoemde personen wisten of hadden behoren te weten dat deze gevaarlijk was.

3. Indien de reder bewijst dat de schade geheel of gedeeltelijk het gevolg is van een handelen of nalaten van de persoon die de schade heeft geleden, met het opzet de schade te veroorzaken, of van de schuld van die persoon, kan hij geheel of gedeeltelijk worden ontheven van zijn aansprakelijkheid tegenover die persoon.

4. De reder kan voor schade slechts uit anderen hoofde dan deze afdeling worden aangesproken in het geval van het tweede lid, onderdeel c, alsmede in het geval dat hij uit hoofde van arbeidsovereenkomst kan worden aangesproken.

5. Behoudens de artikelen 5 en 6 van deze afdeling zijn voor schade niet aansprakelijk:

a. de ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers van de reder of de leden van de bemanning,

b. de loods en ieder ander die, zonder bemanningslid te zijn, ten behoeve van het schip werkzaamheden verricht,

c. zij die anders dan tegen een uitdrukkelijk en redelijk verbod vanwege het schip in hulp verlenen aan het schip, de zich aan boord daarvan bevindende zaken of de opvarenden,

d. zij die op aanwijzing van een bevoegde overheidsinstantie hulp verlenen aan het schip, de zich aan boord daarvan bevindende zaken of de opvarenden,

e. zij die preventieve maatregelen nemen met uitzondering van de reder,

f. de ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers van de in dit bid, onderdelen b, c, d en e, van aansprakelijkheid vrijgestelde personen, tenzij de schade is ontstaan uit hun eigen handelen of nalaten, geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zou voortvloeien.

6. De reder heeft, voor zover niet anders is overeengekomen, verhaal op de in het vijfde lid bedoelde personen, doch uitsluitend indien dezen in gevolge het slot van dit lid voor de schade kunnen worden aangesproken.

Artikel 5

1. Indien de reder bewijst dat de gevaarlijke stof tijdens de periode bedoeld in artikel 2, tweede lid, is geladen of gelost onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van een door hem bij name genoemde ander die niet is een persoon genoemd in artikel 4, vijfde lid, onderdelen c, d of e, is de reder niet aansprakelijk voor de schade als gevolg van een gebeurtenis tijdens het laden of lossen van de gevaarlijke stof en is die ander voor deze schade aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling.

2. Indien echter de gevaarlijke stof tijdens de periode bedoeld in artikel 2, tweede lid, is geladen of gelost onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de reder en een door de reder bij name genoemde ander, zijn de reder en die ander hoofdelijk aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling voor de schade als gevolg van een gebeurtenis tijdens het laden of lossen van de gevaarlijke stof.

3. Indien een ander dan de reder op grond van het eerste of het tweede lid aansprakelijk is, kan die ander geen beroep doen op artikel 4, vierde lid en vijfde lid, onderdeel b.

4. Indien een ander dan de reder op grond van het eerste of tweede lid aansprakelijk is, zijn ten aanzien van die ander titel 8.7 alsmede de artikelen 320a tot en met z van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in geval van hoofdelijke aansprakelijkheid:

a. de beperking van aansprakelijkheid krachtens titel 8.7 geldt voor het geheel der naar aanleiding van eenzelfde gebeurtenis ontstane vorderingen gericht tegen beiden;

b. een fonds gevormd door één van hen overeenkomstig artikel 320c van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt aangemerkt als door beiden te zijn gevormd en zulks ten aanzien van de vorderingen waarvoor het fonds werd gesteld.

5. In de onderlinge verhouding tussen de reder en de in het tweede lid van dit artikel genoemde ander is de reder niet tot vergoeding verplicht dan in geval van schuld van hemzelf of van zijn ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers.

Artikel 6

Indien ingevolge artikel 4, tweede lid, onderdeel c, de reder niet aansprakelijk is, is de afzender of andere persoon aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling en zijn te diens aanzien titel 8.7 alsmede de artikelen 320 a t/m z van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing. De afzender of andere persoon kan geen beroep doen op artikel 4, vierde lid.

Artikel 7

Indien schade veroorzaakt door de gevaarlijke stof redelijkerwijs niet kan worden gescheiden van schade anderszins veroorzaakt, zal de gehele schade worden aangemerkt als schade in de zin van deze afdeling.

Artikel 8

1. Wanneer door een gebeurtenis schade is veroorzaakt door gevaarlijke stoffen aan boord van meer dan één schip, dan wel aan boord van een schip en een binnenschip of een luchtkussenvoertuig, zijn de reders en de eigenaar of exploitant van de daarbij betrokken schepen, het binnenschip of het luchtkussenvoertuig, onverminderd het in artikel 4, tweede en derde lid, en artikel 5 van deze afdeling, afdeling 8.11.4 en afdeling 8.14.1 bepaalde, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade waarvan redelijkerwijs niet kan worden aangenomen dat zij veroorzaakt is door gevaarlijke stoffen aan boord van één of meer bepaalde schepen, binnenschip of luchtkussenvoertuig.

2. Het bepaalde in het eerste lid laat onverlet het beroep op beperking van aansprakelijkheid van de reder, eigenaar of exploitant krachtens titel 8.7, titel 8.12 of de artikelen 8.14.1.9 tot en met 8.14.1.11, ieder tot het voor hem geldende bedrag.

B. Aan titel 11 wordt een nieuwe afdeling toegevoegd, luidende:

AFDELING 4 – GEVAARLIJKE STOFFEN AAN BOORD VAN EEN BINNENSCHIP

Artikel 1

In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. «*gevaarlijke stof*»: een stof die als zodanig bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen; de aanwijzing kan worden beperkt tot bepaalde concentraties van de stof, tot bepaalde in de algemene maatregel van bestuur te omschrijven gevaren die aan de stof verbonden zijn, en tot bepaalde daarin te omschrijven situaties waarin de stof zich bevindt;

b. «*schip*»: binnenschip, niet zijnde een luchtkussenvoertuig;

c. «*schade*»:

1°. schade veroorzaakt door dood of letsel van enige persoon veroorzaakt door een gevaarlijke stof;

2°. andere schade buiten het schip aan boord waarvan de gevaarlijke stof zich bevindt, veroorzaakt door die gevaarlijke stof, met uitzondering van verlies van of schade met betrekking tot andere schepen of zeeschepen en zaken aan boord daarvan, indien die schepen of zeeschepen deel uit maken van een sleep, waarvan ook dit schip deel uit maakt, of hecht met dit schip in een eenheid zijn gekoppeld;

3°. de kosten van preventieve maatregelen en verlies of schade veroorzaakt door zulke maatregelen;

d. «*preventieve maatregel*»: iedere redelijke maatregel ter voorkoming of beperking van schade door wie dan ook genomen met uitzondering van de overeenkomstig deze afdeling aansprakelijke persoon nadat een gebeurtenis heeft plaatsgevonden;

e. «*gebeurtenis*»: elk feit of elke opeenvolging van feiten met dezelfde oorzaak, waardoor schade ontstaat of waardoor een ernstige en onmiddellijke dreiging van schade ontstaat;

f. «*eigenaar*»: hij die de zeggenschap heeft over het gebruik van het schip aan boord waarvan de gevaarlijke stof zich bevindt. De persoon die in een register waarin het schip te boek staat als eigenaar van het schip

is ingeschreven, of, bij gebreke van enige teboekstelling, de persoon die het schip in eigendom heeft, wordt aangemerkt als eigenaar, tenzij hij bewijst dat ten tijde van de gebeurtenis een door hem bij name genoemde ander de zeggenschap over het gebruik van het schip had of dat op dat tijdstip een ander zonder zijn toestemming en zonder dat hij zulks redelijkerwijs kon voorkomen de zeggenschap over het gebruik van het schip had.

Artikel 2

1. Deze afdeling is niet van toepassing, indien de eigenaar jegens degene die de vordering instelt aansprakelijk is uit hoofde van een exploitatie-overeenkomst of jegens deze persoon een beroep op een exploitatie-overeenkomst heeft.

2. Deze afdeling is van toepassing indien een gevaarlijke stof zich aan boord van een schip bevindt gedurende de periode van het begin van de inlading van de gevaarlijke stof aan boord van het schip af tot het einde van de lossing van die stof uit het schip. Indien wordt geladen of gelost met behulp van laad- of losgerei dat zich aan boord van het schip bevindt, begint de inlading zodra de gevaarlijke stof zich in dit laad- of losgerei bevindt en eindigt de lossing zodra de gevaarlijke stof niet meer daarin aanwezig is. Indien geen gebruik wordt gemaakt van laad- of losgerei dat zich aan boord van het schip bevindt, begint de inlading of eindigt de lossing zodra de gevaarlijke stof de reling van het schip gepasseerd is.

3. Deze afdeling is niet van toepassing op schade veroorzaakt wanneer het schip uitsluitend wordt gebruikt in een niet voor publiek toegankelijk gebied en zulk gebruik een onderdeel vormt van een in dat gebied plaatsvindende bedrijfsuitoefening.

4. Op zich overeenkomstig het tweede lid aan boord bevindende stoffen als bedoeld in artikel 6.3.2.7a is dat artikel niet van toepassing, tenzij zich het geval van het derde lid voordoet.

Artikel 3

1. Indien een gevaarlijke stof zich bevindt in een vervoermiddel dat zich aan boord van een schip bevindt zonder dat de gevaarlijke stof uit dit gestapelde vervoermiddel wordt gelost, zal de gevaarlijke stof voor die periode geacht worden zich alleen aan boord van genoemd schip te bevinden.

2. Indien een gevaarlijke stof zich bevindt in een schip dat wordt gesleept door een ander schip of door een zeeschip of wordt voortbewogen door een ander schip of door een zeeschip, dat hecht met dit schip in een eenheid gekoppeld is, zal de gevaarlijke stof geacht worden zich alleen aan boord van laatstgenoemd schip of zeeschip te bevinden.

3. Gedurende de handelingen bedoeld in artikel 4, vijfde lid, onderdelen c, d en e, zal de gevaarlijke stof geacht worden:

a. in afwijking van het eerste lid, zich alleen aan boord van het gestapelde vervoermiddel te bevinden;

b. in afwijking van het tweede lid, zich alleen aan boord van eerstgenoemd schip te bevinden.

Artikel 4

1. Hij die ten tijde van een gebeurtenis eigenaar is van een schip aan boord waarvan zich een gevaarlijke stof bevindt is aansprakelijk voor de schade door die stof veroorzaakt ten gevolge van die gebeurtenis. Bestaat de gebeurtenis uit een opeenvolging van feiten met dezelfde

oorzaak, dan rust de aansprakelijkheid op degene die ten tijde van het eerste feit eigenaar was.

2. De eigenaar is niet aansprakelijk indien:

a. de schade is veroorzaakt door een oorlogshandeling, vijandelijkheden, burgeroorlog, opstand of natuurgebeuren van uitzonderlijke, onvermijdelijke en onweerstaanbare aard;

b. de schade uitsluitend is veroorzaakt door een handelen of nalaten van een derde niet zijnde een persoon genoemd in het vijfde lid, onderdeel a, geschied met het opzet de schade te veroorzaken;

c. de afzender of enige andere persoon niet heeft voldaan aan zijn verplichting hem in te lichten over de gevaarlijke aard van de stof, en noch de eigenaar, noch de in het vijfde lid, onderdeel a, genoemde personen wisten of hadden behoren te weten dat deze gevaarlijk was.

3. Indien de eigenaar bewijst dat de schade geheel of gedeeltelijk het gevolg is van een handelen of nalaten van de persoon die de schade heeft geleden, met het opzet de schade te veroorzaken, of van de schuld van die persoon, kan hij geheel of gedeeltelijk worden ontheven van zijn aansprakelijkheid tegenover die persoon.

4. De eigenaar kan voor schade slechts uit anderen hoofde dan deze afdeling worden aangesproken in het geval van het tweede lid, onderdeel c, alsmede in het geval dat hij uit hoofde van arbeidsovereenkomst kan worden aangesproken.

5. Behoudens de artikelen 5 en 6 van deze afdeling zijn voor schade niet aansprakelijk:

a. de ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers van de eigenaar of de leden van de bemanning,

b. de loods en ieder ander die, zonder bemanningslid te zijn, ten behoeve van het schip werkzaamheden verricht,

c. zij die anders dan tegen een uitdrukkelijk en redelijke verbod vanwege het schip in hulp verlenen aan het schip, de zich aan boord daarvan bevindende zaken of de opvarenden,

d. zij die op aanwijzing van een bevoegde overheidsinstantie hulp verlenen aan het schip, de zich aan boord daarvan bevindende zaken of de opvarenden,

e. zij die preventieve maatregelen nemen met uitzondering van de eigenaar,

f. de ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers van de in dit lid, onderdelen b, c, d en e van aansprakelijkheid vrijgestelde personen, tenzij de schade is ontstaan uit hun eigen handelen of nalaten, geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zou voortvloeien.

6. De eigenaar heeft, voor zover niet anders is overeengekomen, verhaal op de in het vijfde lid bedoelde personen, doch uitsluitend indien dezen in gevolge het slot van dit lid voor de schade kunnen worden aangesproken.

Artikel 5

1. Indien de eigenaar bewijst dat de gevaarlijke stof tijdens de periode bedoeld in artikel 2, tweede lid, is geladen of gelost onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van een door hem bij name genoemde ander die niet is een persoon genoemd in artikel 4, vijfde lid, onderdelen c, d of e, is de eigenaar niet aansprakelijk voor de schade als gevolg van een gebeurtenis tijdens het laden of lossen van de gevaarlijke stof en is die ander voor deze schade aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling.

2. Indien echter de gevaarlijke stof tijdens de periode bedoeld in artikel 2, tweede lid, is geladen of gelost onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de eigenaar en een door de eigenaar bij name genoemde ander, zijn de eigenaar en die ander hoofdelijk aansprakelijk

overeenkomstig deze afdeling voor de schade als gevolg van een gebeurtenis tijdens het laden of lossen van de gevaarlijke stof.

3. Indien een ander dan de eigenaar op grond van het eerste of het tweede lid aansprakelijk is, kan die ander geen beroep doen op artikel 4, vierde lid en vijfde lid, onderdeel b.

4. Indien een ander dan de eigenaar op grond van het eerste of het tweede lid aansprakelijk is, zijn ten aanzien van die ander titel 8.12 alsmede de artikelen 320a tot en met z van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in geval van hoofdelijke aansprakelijkheid:

a. de beperking van aansprakelijkheid krachtens titel 8.12 geldt voor het geheel der naar aanleiding van eenzelfde gebeurtenis ontstane vorderingen gericht tegen beiden;

b. een fonds gevormd door één van hen overeenkomstig artikel 320c van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt aangemerkt als door beiden te zijn gevormd en zulks ten aanzien van de vorderingen waarvoor het fonds werd gesteld.

5. In de onderlinge verhouding tussen de eigenaar en de in het tweede lid van dit artikel genoemde ander is de eigenaar niet tot vergoeding verplicht dan in geval van schuld van hemzelf of van zijn ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers.

Artikel 6

Indien ingevolge artikel 4, tweede lid, onderdeel c, de eigenaar niet aansprakelijk is, is de afzender of andere persoon aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling en zijn te diens aanzien titel 8.12 alsmede de artikelen 320a tot en met z van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing. De afzender of andere persoon kan geen beroep doen op artikel 4, vierde lid.

Artikel 7

Indien schade veroorzaakt door de gevaarlijke stof redelijkerwijs niet kan worden gescheiden van schade anderszins veroorzaakt, zal de gehele schade worden aangemerkt als schade in de zin van deze afdeling.

Artikel 8

1. Wanneer door een gebeurtenis schade is veroorzaakt door gevaarlijke stoffen aan boord van meer dan één schip, dan wel aan boord van een schip en een zeeschip of een luchtkussen voertuig, zijn de eigenaren en de reder of de exploitant van de daarbij betrokken schepen, het zeeschip of het luchtkussen voertuig, onverminderd het in artikel 4, tweede en derde lid, en artikel 5 van deze afdeling, afdeling 8.6.4 en afdeling 8.14.1 bepaalde, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade waarvan redelijkerwijs niet kan worden aangenomen dat zij veroorzaakt is door gevaarlijke stoffen aan boord van één of meer bepaalde schepen, zeeschip of luchtkussen voertuig.

2. Het bepaalde in het eerste lid laat onverlet het beroep op beperking van aansprakelijkheid van de reder, eigenaar of exploitant krachtens titel 8.7, titel 8.12 of de artikelen 8.14.1.9 tot en met 8.14.1.11, ieder tot het voor hem geldende bedrag.

C. Achter titel 13 wordt een nieuwe titel ingevoegd, luidende:

Titel 14 – Ongevallen

AFDELING 1. GEVAARLIJKE STOFFEN AAN BOORD VAN EEN VOERTUIG

Artikel 1

In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. «*gevaarlijke stof*»: een stof die als zodanig bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen; de aanwijzing kan worden beperkt tot bepaalde concentraties van de stof, tot bepaalde in de algemene maatregel van bestuur te omschrijven gevaren die aan de stof verbonden zijn, en tot bepaalde daarin te omschrijven situaties waarin de stof zich bevindt;

b. «*schade*»:

1°. schade veroorzaakt door dood of letsel van enige persoon veroorzaakt door een gevaarlijke stof;

2°. andere schade buiten het voertuig aan boord waarvan de gevaarlijke stof zich bevindt, veroorzaakt door die gevaarlijke stof, met uitzondering van verlies van of schade met betrekking tot andere voertuigen en zaken aan boord daarvan, indien die voertuigen deel uit maken van een sleep, waarvan ook dit voertuig deel uit maakt;

3°. de kosten van preventieve maatregelen en verlies of schade veroorzaakt door zulke maatregelen;

c. «*preventieve maatregel*»: iedere redelijke maatregel ter voorkoming of beperking van schade door wie dan ook genomen met uitzondering van de overeenkomstig deze afdeling aansprakelijke persoon nadat een gebeurtenis heeft plaatsgevonden;

d. «*gebeurtenis*»: elk feit of elke opeenvolging van feiten met dezelfde oorzaak, waardoor schade ontstaat of waardoor een ernstige en onmiddellijke dreiging van schade ontstaat;

e. «*exploitant*»: hij die de zeggenschap heeft over het gebruik van het voertuig aan boord waarvan de gevaarlijke stof zich bevindt. Hij aan wie een kenteken als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder 1°, van de Wegenverkeerswet is opgegeven, of, bij gebreke daarvan, de eigenaar van het voertuig, wordt aangemerkt als exploitant, tenzij hij bewijst dat ten tijde van de gebeurtenis een door hem bij name genoemde ander de zeggenschap over het gebruik van het voertuig had of dat op dat tijdstip een ander zonder zijn toestemming en zonder dat hij zulks redelijkerwijs kon voorkomen de zeggenschap over het gebruik van het voertuig had;

Artikel 2

1. Deze afdeling is niet van toepassing, indien de exploitant jegens degene die de vordering instelt aansprakelijk is uit hoofde van een exploitatie-overeenkomst of jegens deze persoon een beroep op een exploitatie-overeenkomst heeft.

2. Deze afdeling is van toepassing indien een gevaarlijke stof zich in een voertuig bevindt gedurende de periode van het begin van de inlading van de gevaarlijke stof in het voertuig af tot het einde van de lossing van die stof uit het voertuig. Indien wordt geladen of gelost met behulp van laad- of losgerei dat zich in het voertuig bevindt, begint de inlading zodra de gevaarlijke stof zich in dit laad- of losgerei bevindt en eindigt de lossing zodra de gevaarlijke stof niet meer daarin aanwezig is. Indien geen gebruik wordt gemaakt van laad- of losgerei dat zich in het voertuig bevindt, begint de inlading of eindigt de lossing zodra de gevaarlijke stof zich binnen of buiten het voertuig bevindt.

3. Deze afdeling is niet van toepassing op schade veroorzaakt wanneer het voertuig uitsluitend wordt gebruikt op een niet voor publiek toegankelijk terrein en zulk gebruik een onderdeel vormt van een op dat terrein plaatsvindende bedrijfsuitoefening.

4. Op zich overeenkomstig het tweede lid aan boord bevindende stoffen als bedoeld in artikel 6.3.2.7a is dat artikel niet van toepassing, tenzij zich het geval van het derde lid voordoet.

5. Onverminderd het in het derde lid bepaalde is deze afdeling van overeenkomstige toepassing op luchtkussenvoertuigen, waar ook gebruikt.

Artikel 3

1. Indien een gevaarlijke stof zich bevindt in een vervoermiddel dat zich aan boord van een voertuig bevindt zonder dat de gevaarlijke stof uit dit gestapelde vervoermiddel wordt gelost, zal de gevaarlijke stof voor die periode geacht worden zich alleen aan boord van genoemd voertuig te bevinden.

2. Indien een gevaarlijke stof zich bevindt in een voertuig dat wordt voortbewogen door een ander voertuig, zal de gevaarlijke stof geacht worden zich alleen aan boord van het laatstgenoemde voertuig te bevinden.

3. Gedurende de handelingen bedoeld in artikel 4, vijfde lid, onderdelen c, d en e, zal de gevaarlijke stof geacht worden:

a. in afwijking van het eerste lid, zich alleen aan boord van het gestapelde vervoermiddel te bevinden;

b. in afwijking van het tweede lid, zich alleen aan boord van eerstgenoemd voertuig te bevinden.

Artikel 4

1. Hij die ten tijde van een gebeurtenis exploitant is van een voertuig aan boord waarvan zich een gevaarlijke stof bevindt, is aansprakelijk voor de schade door die stof veroorzaakt ten gevolge van die gebeurtenis. Bestaat de gebeurtenis uit een opeenvolging van feiten met dezelfde oorzaak, dan rust de aansprakelijkheid op degene die ten tijde van het eerste feit exploitant was.

2. De exploitant is niet aansprakelijk indien:

a. de schade is veroorzaakt door een oorlogshandeling, vijandelijkheden, burgeroorlog, opstand of natuurgebeuren van uitzonderlijke, onvermijdelijke en onweerstaanbare aard;

b. de schade uitsluitend is veroorzaakt door een handelen of nalaten van een derde niet zijnde een persoon genoemd in het vijfde lid, onderdeel a, geschied met het opzet de schade te veroorzaken;

c. de afzender of enige andere persoon niet heeft voldaan aan zijn verplichting hem in te lichten over de gevaarlijke aard van de stof, en noch de exploitant, noch de in het vijfde lid, onderdeel a, genoemde personen wisten of hadden behoren te weten dat deze gevaarlijk was.

3. Indien de exploitant bewijst dat de schade geheel of gedeeltelijk het gevolg is van een handelen of nalaten van de persoon die de schade heeft geleden, met het opzet de schade te veroorzaken, of van de schuld van die persoon, kan hij geheel of gedeeltelijk worden ontheven van zijn aansprakelijkheid tegenover die persoon.

4. De exploitant kan voor schade slechts uit anderen hoofde dan deze afdeling worden aangesproken in het geval van het tweede lid, onderdeel c, alsmede in het geval dat hij uit hoofde van arbeidsovereenkomst kan worden aangesproken. In het geval van het tweede lid, onderdeel c, kan de exploitant deze aansprakelijkheid beperken als ware hij op grond van deze afdeling aansprakelijk.

5. Behoudens de artikelen 5 en 6 van deze afdeling zijn voor schade niet aansprakelijk:

- a. de ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers van de exploitant,
- b. ieder die ten behoeve van het voertuig werkzaamheden verricht,
- c. zij die anders dan tegen een uitdrukkelijk en redelijk verbod vanwege het voertuig in hulp verlenen aan het voertuig, de zich aan boord daarvan bevindende zaken of personen,
- d. zij die op aanwijzing van een bevoegde overheidsinstantie hulp verlenen aan het voertuig, de zich aan boord daarvan bevindende zaken of personen,
- e. zij die preventieve maatregelen nemen met uitzondering van de exploitant,
- f. de ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers van de in dit lid, onderdelen b, c, d en e, van aansprakelijkheid vrijgestelde personen, tenzij de schade is ontstaan uit hun eigen handelen of nalaten, geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zou voortvloeien.

6. De exploitant heeft, voor zover niet anders is overeengekomen, verhaal op de in het vijfde lid bedoelde personen, doch uitsluitend indien dezen in gevolge het slot van dit lid voor de schade kunnen worden aangesproken.

Artikel 5

1. Indien de exploitant bewijst dat de gevaarlijke stof tijdens de periode bedoeld in artikel 2, tweede lid, is geladen of gelost onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van een door hem bij name genoemde ander die niet is een persoon genoemd in artikel 4, vijfde lid, onderdelen c, d of e, is de exploitant niet aansprakelijk voor de schade als gevolg van een gebeurtenis tijdens het laden of lossen van de gevaarlijke stof en is die ander voor deze schade aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling.

2. Indien echter de gevaarlijke stof tijdens de periode bedoeld in artikel 2, tweede lid, is geladen of gelost onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de exploitant en een door de exploitant bij name genoemde ander, zijn de exploitant en die ander hoofdelijk aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling voor de schade als gevolg van een gebeurtenis tijdens het laden of lossen van de gevaarlijke stof.

3. Indien een ander dan de exploitant op grond van het eerste of het tweede lid aansprakelijk is, kan die ander geen beroep doen op artikel 4, vierde lid en vijfde lid, onderdeel b.

4. Indien een ander dan de exploitant op grond van het eerste of het tweede lid aansprakelijk is, zijn ten aanzien van die ander de artikelen 9 tot en met 11 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in geval van hoofdelijke aansprakelijkheid:

- a. de beperking van aansprakelijkheid als bepaald krachtens artikel 9, eerste lid, geldt voor het geheel der naar aanleiding van eenzelfde gebeurtenis ontstane vorderingen gericht tegen beiden;

- b. een fonds gevormd door een van hen overeenkomstig artikel 10 wordt aangemerkt als door beiden te zijn gevormd en zulks ten aanzien van de vorderingen waarvoor het fonds werd gesteld.

5. In de onderlinge verhouding tussen de exploitant en de in het tweede lid van dit artikel genoemde ander is de exploitant niet tot vergoeding verplicht dan in geval van schuld van hemzelf of van zijn ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers.

Artikel 6

Indien ingevolge artikel 4, tweede lid, onderdeel c, de exploitant niet aansprakelijk is, is de afzender of andere persoon aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling en zijn te diens aanzien de artikelen 9 tot en met 11 van overeenkomstige toepassing. De afzender of andere persoon kan geen beroep doen op artikel 4, vierde lid.

Artikel 7

Indien schade veroorzaakt door de gevaarlijke stof redelijkerwijs niet kan worden gescheiden van schade anderszins veroorzaakt, zal de gehele schade worden aangemerkt als schade in de zin van deze afdeling.

Artikel 8

1. Wanneer door een gebeurtenis schade is veroorzaakt door gevaarlijke stoffen aan boord van meer dan één voertuig, dan wel aan boord van een voertuig of luchtkussenvoertuig en een zeeschip, een binnenschip of een spoorrijtuig, zijn de exploitanten van de daarbij betrokken voertuigen, de reder of de eigenaar van het daarbij betrokken zeeschip of het binnenschip en de exploitant van de spoorweg waarop de gebeurtenis met het daarbij betrokken spoorrijtuig plaatsvond, onverminderd het in artikel 4, tweede en derde lid, en artikel 5 van deze afdeling, afdeling 8.6.4, afdeling 8.11.4 en afdeling 8.19.4 bepaalde, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade waarvan redelijkerwijs niet kan worden aangenomen dat zij veroorzaakt is door gevaarlijke stoffen aan boord van één of meer bepaalde voertuigen, luchtkussenvoertuig, zeeschip of binnenschip, of spoorrijtuig dat gebruikt werd op een bepaalde spoorweg.

2. Het bepaalde in het eerste lid laat onverlet het beroep op beperking van aansprakelijkheid van de exploitant, reder of eigenaar krachtens deze afdeling, titel 8.7, titel 8.12 of de artikelen 8.19.4.9 tot en met 8.19.4.11, ieder tot het voor hem geldende bedrag.

Artikel 9

1. De exploitant kan zijn aansprakelijkheid per gebeurtenis beperken tot een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen bedrag of bedragen die verschillend kunnen zijn voor vorderingen terzake van dood of letsel en andere vorderingen.

2. De exploitant is niet gerechtigd zijn aansprakelijkheid te beperken indien de schade is ontstaan uit zijn eigen handelen of nalaten, geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zou voortvloeien.

Artikel 10

Ten einde zich te kunnen beroepen op de in artikel 9 bedoelde beperking van aansprakelijkheid moet de exploitant een fonds of fondsen vormen overeenkomstig artikel 11.

Artikel 11

1. Hij, die gebruik wenst te maken van de hem in artikel 9 gegeven bevoegdheid tot beperking van zijn aansprakelijkheid, verzoekt een arrondissementsrechtbank die bevoegd is kennis te nemen van de vorderingen tot vergoeding van schade, het bedrag waartoe zijn aansprakelijkheid is

beperkt, vast te stellen en te bevelen, dat tot een procedure ter verdeling van dit bedrag zal worden overgegaan.

2. Op het verzoek en de procedure ter verdeling zijn de artikelen 320a, tweede tot en met vierde lid, 320b en 320c, 320e, eerste lid, 320f tot en met 320t, eerste lid, en 320u tot en met 320z van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.

3. Indien het krachtens artikel 9, eerste lid, bepaalde bedrag voor vorderingen terzake van dood of letsel onvoldoende is voor volledige vergoeding van deze vorderingen, worden deze vorderingen in evenredigheid gekort en zal het krachtens artikel 9, eerste lid, bepaalde bedrag voor andere vorderingen naar evenredigheid worden verdeeld onder die vorderingen en de vorderingen terzake van dood of letsel, voor zover deze onvoldaan zouden zijn.

4. De vorderingen van de exploitant ter zake van door hem vrijwillig en binnen de grenzen der redelijkheid gedane uitgaven en gebrachte offers ter voorkoming of beperking van schade staan in rang gelijk met andere vorderingen op het krachtens artikel 9, eerste lid, bepaalde bedrag voor andere vorderingen dan die ter zake van dood of letsel.

D. In onderdeel VI, Vervoer langs spoorstaven, wordt achter titel 18 een nieuwe titel ingevoegd, luidende:

Titel 19 – Ongevallen

AFDELING 4. GEVAARLIJKE STOFFEN AAN BOORD VAN EEN SPOORRIJTUIG

Artikel 1

In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. «*gevaarlijke stof*»: een stof die als zodanig bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen; de aanwijzing kan worden beperkt tot bepaalde concentraties van de stof, tot bepaalde in de algemene maatregel van bestuur te omschrijven gevaren die aan de stof verbonden zijn, en tot bepaalde daarin te omschrijven situaties waarin de stof zich bevindt;

b. «*spoorrijtuig*»: elk voertuig, ingericht om op spoorstaven te rijden;

c. «*schade*»:

1°. schade veroorzaakt door dood of letsel van enige persoon veroorzaakt door een gevaarlijke stof;

2°. andere schade buiten het spoorrijtuig aan boord waarvan de gevaarlijke stof zich bevindt, veroorzaakt door die gevaarlijke stof, met uitzondering van verlies van of schade met betrekking tot andere spoorrijtuigen en zaken aan boord daarvan, indien die spoorrijtuigen deel uitmaken van een trein, waarvan ook dit spoorrijtuig deel uitmaakt;

3°. de kosten van preventieve maatregelen en verlies of schade veroorzaakt door zulke maatregelen;

d. «*preventieve maatregel*»: iedere redelijke maatregel ter voorkoming of beperking van schade door wie dan ook genomen met uitzondering van de overeenkomstig deze afdeling aansprakelijke persoon nadat een gebeurtenis heeft plaatsgevonden;

e. «*gebeurtenis*»: elk feit of elke opeenvolging van feiten met dezelfde oorzaak, waardoor schade ontstaat of waardoor een ernstige en onmiddellijke dreiging van schade ontstaat;

f. «*exploitant*»: hij die een spoorweg exploiteert. Ingeval van gezamenlijke exploitatie wordt ieder der exploitanten als exploitant beschouwd.

Artikel 2

1. Deze afdeling is niet van toepassing, indien de exploitant jegens degene die de vordering instelt aansprakelijk is uit hoofde van een exploitatie-overeenkomst of jegens deze persoon een beroep op een exploitatie-overeenkomst heeft.

2. Deze afdeling is van toepassing indien een gevaarlijke stof zich in een spoorrijtuig bevindt gedurende de periode van het begin van de inlading van de gevaarlijke stof in het spoorrijtuig af tot het einde van de lossing van die stof uit het spoorrijtuig. Indien wordt geladen of gelost met behulp van laad- of losgerei dat zich in het spoorrijtuig bevindt, begint de inlading zodra de gevaarlijke stof zich in dit laad- of losgerei bevindt en eindigt de lossing zodra de gevaarlijke stof niet meer daarin aanwezig is. Indien geen gebruik wordt gemaakt van laad- of losgerei dat zich in het spoorrijtuig bevindt, begint de inlading of eindigt de lossing zodra de gevaarlijke stof zich binnen of buiten het spoorrijtuig bevindt.

3. Deze afdeling is niet van toepassing op schade veroorzaakt wanneer het spoorrijtuig uitsluitend wordt gebruikt op een niet voor publiek toegankelijk terrein en zulk gebruik een onderdeel vormt van een op dat terrein plaatsvindende bedrijfsuitoefening.

4. Op zich overeenkomstig het tweede lid aan boord bevindende stoffen als bedoeld in artikel 6.3.2.7a is dat artikel niet van toepassing, tenzij zich het geval van het derde lid voordoet.

Artikel 3

Indien een gevaarlijke stof zich bevindt in een vervoermiddel dat zich aan boord van een spoorrijtuig bevindt zonder dat de gevaarlijke stof uit dit gestapelde vervoermiddel wordt gelost, zal de gevaarlijke stof voor die periode geacht worden zich alleen aan boord van genoemd spoorrijtuig te bevinden. Gedurende de handelingen bedoeld in artikel 4, zesde lid, onderdelen c, d en e, echter zal de gevaarlijke stof geacht worden zich alleen aan boord van het gestapelde vervoermiddel te bevinden.

Artikel 4

1. Hij die ten tijde van een gebeurtenis met een spoorrijtuig aan boord waarvan zich een gevaarlijke stof bevindt exploitant is van de spoorweg waarop de gebeurtenis plaatsvond, is aansprakelijk voor de schade door die stof veroorzaakt ten gevolge van die gebeurtenis. Bestaat de gebeurtenis uit een opeenvolging van feiten met dezelfde oorzaak, dan rust de aansprakelijkheid op degene die ten tijde van het eerste feit exploitant was.

2. Indien gedurende de handelingen bedoeld in het zesde lid, onderdelen c, d en e, het spoorrijtuig waarin de gevaarlijke stof zich bevindt, wordt voortbewogen over een andere spoorweg dan de spoorweg waarop het spoorrijtuig zich bevond bij de aanvang van de handelingen, is uitsluitend de exploitant van de laatst bedoelde spoorweg aansprakelijk voor schade door die stof veroorzaakt tijdens deze handelingen.

3. De exploitant is niet aansprakelijk indien:

a. de schade is veroorzaakt door een oorlogshandeling, vijandelijkheden, burgeroorlog, opstand of natuurgebeuren van uitzonderlijke, onvermijdelijke en onweerstaanbare aard;

b. de schade uitsluitend is veroorzaakt door een handelen of nalaten van een derde niet zijnde een persoon genoemd in het zesde lid, onderdeel a, geschiedt met het opzet de schade te veroorzaken;

c. de afzender of enige andere persoon niet heeft voldaan aan zijn verplichting hem in te lichten over de gevaarlijke aard van de stof, en noch de exploitant, noch de in het zesde lid, onderdeel a, genoemde personen wisten of hadden behoren te weten dat deze gevaarlijk was.

4. Indien de exploitant bewijst dat de schade geheel of gedeeltelijk het gevolg is van een handelen of nalaten van de persoon die de schade heeft geleden, met het opzet de schade te veroorzaken, of van de schuld van die persoon, kan hij geheel of gedeeltelijk worden ontheven van zijn aansprakelijkheid tegenover die persoon.

5. De exploitant kan voor schade slechts uit anderen hoofde dan deze afdeling worden aangesproken in het geval van het derde lid, onderdeel c, alsmede in het geval dat hij uit hoofde van arbeidsovereenkomst kan worden aangesproken. In het geval van het derde lid, onderdeel c, kan de exploitant deze aansprakelijkheid beperken als ware hij op grond van deze afdeling aansprakelijk.

6. Behoudens de artikelen 5 en 6 van deze afdeling zijn voor schade niet aansprakelijk:

a. de ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers van de exploitant, b. ieder die ten behoeve van het spoorrijtuig werkzaamheden verricht,

c. zij die anders dan tegen een uitdrukkelijk en redelijk verbod vanwege de exploitant in hulp verlenen aan het spoorrijtuig, de zich aan boord daarvan bevindende zaken of personen,

d. zij die op aanwijzing van een bevoegde overheidsinstantie hulp verlenen aan het spoorrijtuig, de zich aan boord daarvan bevindende zaken of personen,

e. zij die preventieve maatregelen nemen met uitzondering van de exploitant van de spoorweg,

f. de ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers van de in dit lid, onderdelen b, c, d en e, van aansprakelijkheid vrijgestelde personen, tenzij de schade is ontstaan uit hun eigen handelen of nalaten, geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zou voortvloeien.

7. De exploitant heeft, voor zover niet anders is overeengekomen, verhaal op de in het zesde lid bedoelde personen, doch uitsluitend indien dezen ingevolge het slot van dit lid voor de schade kunnen worden aangesproken.

Artikel 5

1. Indien de exploitant bewijst dat de gevaarlijke stof tijdens de periode bedoeld in artikel 2, tweede lid, is geladen of gelost onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van een door hem bij name genoemde ander die niet is een persoon genoemd in artikel 4, zesde lid, onderdelen c, d of e, is de exploitant niet aansprakelijk voor de schade als gevolg van een gebeurtenis tijdens het laden of lossen van de gevaarlijke stof en is die ander voor deze schade aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling.

2. Indien echter de gevaarlijke stof tijdens de periode bedoeld in artikel 2, tweede lid, is geladen of gelost onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de exploitant en een door de exploitant bij name genoemde ander, zijn de exploitant en die ander hoofdelijk aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling voor de schade als gevolg van een gebeurtenis tijdens het laden of lossen van de gevaarlijke stof.

3. Indien een ander dan de exploitant op grond van het eerste of het tweede lid aansprakelijk is, kan die ander geen beroep doen op artikel 4, vijfde lid en zesde lid, onderdeel b.

4. Indien een ander dan de exploitant op grond van het eerste of het tweede lid aansprakelijk is, zijn ten aanzien van die ander de artikelen 9 tot en met 11 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat in geval van hoofdelijke aansprakelijkheid:

a. de beperking van aansprakelijkheid als bepaald krachtens artikel 9, eerste lid, geldt voor het geheel der naar aanleiding van eenzelfde gebeurtenis ontstane vorderingen gericht tegen beiden;

b. een fonds gevormd door een van hen overeenkomstig artikel 10, wordt aangemerkt als door beiden te zijn gevormd en zulks ten aanzien van de vorderingen waarvoor het fonds werd gesteld.

5. In de onderlinge verhouding tussen de exploitant en de in het tweede lid van dit artikel genoemde ander is de exploitant niet tot vergoeding verplicht dan in geval van schuld van hemzelf of van zijn ondergeschikten, vertegenwoordigers of lasthebbers.

Artikel 6

Indien ingevolge artikel 4, derde lid, onderdeel c, de exploitant niet aansprakelijk is, is de afzender of andere persoon aansprakelijk overeenkomstig deze afdeling en zijn te diens aanzien de artikelen 9 tot en met 11 van overeenkomstige toepassing. De afzender of andere persoon kan geen beroep doen op artikel 4, vijfde lid.

Artikel 7

Indien schade veroorzaakt door de gevaarlijke stof redelijkerwijs niet kan worden gescheiden van schade anderszins veroorzaakt, zal de gehele schade worden aangemerkt als schade in de zin van deze afdeling.

Artikel 8

1. Wanneer door een gebeurtenis schade is veroorzaakt door gevaarlijke stoffen aan boord van een spoorrijtuig dat gebruikt werd op meer dan één door verschillende exploitanten geëxploiteerde spoorweg, dan wel aan boord van een spoorrijtuig dat gebruikt werd op een of meer spoorwegen en een voertuig of luchtkussenvoertuig, zijn de exploitanten van de daarbij betrokken spoorwegen, het voertuig of het luchtkussenvoertuig, onverminderd het in artikel 4, derde en vierde lid, en artikel 5 van deze afdeling en afdeling 8.14.1 bepaalde, hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade waarvan redelijkerwijs niet kan worden aangenomen dat zij veroorzaakt is door gevaarlijke stoffen aan boord van een spoorrijtuig dat gebruikt werd op één of meer bepaalde spoorwegen of aan boord van een bepaald voertuig of luchtkussenvoertuig.

2. Het bepaalde in het eerste lid laat onverlet het beroep op de beperking van aansprakelijkheid van de exploitant krachtens deze afdeling of de artikelen 8.14.1.9 tot en met 8.14.1.11, ieder tot het voor hem geldende bedrag.

Artikel 9

1. De exploitant kan zijn aansprakelijkheid per gebeurtenis beperken tot een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen bedrag of bedragen die verschillend kunnen zijn voor vorderingen terzake van dood of letsel en andere vorderingen.

2. De exploitant is niet gerechtigd zijn aansprakelijkheid te beperken indien de schade is ontstaan uit zijn eigen handelen of nalaten, geschied hetzij met het opzet die schade te veroorzaken, hetzij roekeloos en met de wetenschap dat die schade er waarschijnlijk uit zou voortvloeien.

Artikel 10

Ten einde zich te kunnen beroepen op de in artikel 9 bedoelde beperking van aansprakelijkheid moet de exploitant een fonds of fondsen vormen overeenkomstig artikel 11.

Artikel 11

1. Hij, die gebruik wenst te maken van de hem in artikel 9 gegeven bevoegdheid tot beperking van zijn aansprakelijkheid, verzoekt een arrondissementsrechtbank die bevoegd is kennis te nemen van de vorderingen tot vergoeding van schade, het bedrag waartoe zijn aansprakelijkheid is beperkt, vast te stellen en te bevelen, dat tot een procedure ter verdeling van dit bedrag zal worden overgegaan.

2. Op het verzoek en de procedure ter verdeling zijn de artikelen 320a, tweede tot en met vierde lid, 320b en 320c, 320e, eerste lid, 320f tot en met 320t, eerste lid, en 320u tot en met 320z van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.

3. Indien het krachtens artikel 9, eerste lid, bepaalde bedrag voor vorderingen terzake van dood of letsel onvoldoende is voor volledige vergoeding van deze vorderingen, worden deze vorderingen in evenredigheid gekort en zal het krachtens artikel 9, eerste lid, bepaalde bedrag voor andere vorderingen naar evenredigheid worden verdeeld onder die vorderingen en de vorderingen terzake van dood of letsel, voor zover deze onvoldaan zouden zijn.

4. De vorderingen van de exploitant ter zake van door hem vrijwillig en binnen de grenzen der redelijkheid gedane uitgaven en gebrachte offers ter voorkoming of beperking van schade staan in rang gelijk met andere vorderingen op het krachtens artikel 9, eerste lid, bepaalde bedrag voor andere vorderingen dan die terzake van dood of letsel.

E. In titel 20 wordt na afdeling 11 en vóór de Algemene Slotbepaling een nieuwe afdeling ingevoegd, luidende:

AFDELING 12 – GEVAARLIJKE STOFFEN AAN BOORD VAN EEN ZEESCHIP, EEN BINNENSCHIP, EEN VOERTUIG EN EEN SPOORRIJTUIG

Artikel 43

Een rechtsvordering tot vergoeding van schade uit hoofde van de afdelingen 8.6.4, 8.11.4, 8.14.1 en 8.19.4 verjaart door verloop van drie jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de benadeelde bekend is geworden met de schade en de daarvoor aansprakelijke persoon en in ieder geval door verloop van zes jaren na de gebeurtenis waardoor de schade is ontstaan. Indien de gebeurtenis bestond uit een opeenvolging van feiten met dezelfde oorzaak, loopt de termijn van zes jaren vanaf de dag waarop het laatste van die feiten plaatsvond.

ARTIKEL IV

De artikelen 15 en 70, tweede lid, van de Wet bodembescherming (3 juli 1986, Stb. 374) vervallen.

ARTIKEL V

1. Deze wet is niet van toepassing, indien de gebeurtenis waardoor de schade is veroorzaakt, voor haar inwerkingtreding heeft plaatsgevonden.

2. Is de schade een gevolg van verontreiniging van lucht, water of bodem, dan geldt voor de toepassing van het vorige lid als gebeurtenis waardoor de schade is veroorzaakt het ontstaan van de verontreiniging, met dien verstande dat, indien deze verontreiniging heeft plaats gevonden doordat de stof in verpakte toestand in water of bodem is

gekomen of op de bodem is achtergelaten, zij geacht wordt op dit tijdstip reeds ontstaan te zijn.

3. Deze wet is niet van toepassing, op verontreiniging door op een stortplaats gestorte stoffen, indien:

a. de stortplaats vóór inwerkingtreding van deze wet reeds was gesloten;

b. het een wettelijk toegelaten stortplaats betreft en de verontreiniging uitsluitend is veroorzaakt door stoffen die daar vóór de inwerkingtreding van deze wet reeds waren gestort.

4. Deze wet is niet van toepassing, indien de gebeurtenis, bedoeld in de artikelen 8.6.4.1 onder e, 8.11.4.1 onder e, 8.14.1.1 onder d of 8.19.4.1 onder e, voor haar inwerkingtreding heeft plaatsgevonden.

ARTIKEL VI

Onze Minister van Justitie stelt de nummering van de artikelen en afdelingen, die bij deze wet in de Boeken 3, 6 en 8 van het nieuw Burgerlijk Wetboek worden ingevoegd, opnieuw vast en brengt de in deze wet voorkomende aanhalingen van artikelen, afdelingen en titels in overeenstemming met die nummering en met de nummering die op het tijdstip van het inwerkingtreden van deze wet voor de Boeken 3, 6 en 8 van dat wetboek is vastgesteld.

ARTIKEL VII

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,